

Urbanistični svet za Ljubljano

pri

Društvu arhitektov Ljubljana (DAL)

Karlovška 3 / SI-1001 Ljubljana

t 01 252 79 30

f 01 252 79 31

e drustvo.arhitektov.lj@siol.net

w www.drustvo-arhitektov-lj.si

datum: 22. 6 .2006

naslovníkom

(seznam na koncu dopisa)

Zadeva: Urbanistični svet za Ljubljano - pol leta delovanja

1

Urbanistični svet za Ljubljano smo ustanovili dne 14.12. 2005 na seji, ki je potekala hkrati z ustanovno sejo Urbanističnega sveta za Maribor. Namen obeh svetov je spodbujati razpravo in kritični premislek o prostorskem razvoju mesta. V ta namen namerava naš svet podajati stališča o urbanističnih problemih Ljubljane in zato smo v ta svet združeni strokovnjaki različnih strok.

2

Na ljubljansko izvršno oblast je bila večkrat naslovljena pobuda, naj se ustanovi urbanistični svet ali komisija, po vzoru mnogih drugih mest, po katerih se hočemo, zaradi dobrih učinkov na razvoj v prostoru, zgledovati. Zavračanje te pobude je trajalo več let. Takoj po ustanovitvi našega sveta pa je tudi županstvo začelo sestavljati svetovalni organ županje za čas tega mandata in ga ustanovilo pod imenom Svet za urbanizem Mestne občine Ljubljana.

3

Urbanistični svet za Ljubljano smo ustanovili zaradi naraščajočega števila primerov nesprejemljive urbanistične prakse, ki so začeli vznemirjati poleg strokovne javnosti tudi druge meščane. Gre za primere prisvajanja prostora in prevlade zasebnega nad javnim interesom. Posamezni primeri so posledica različnih oblik nespoštovanja prostorske zakonodaje oziroma z njo povezanih prostorskih aktov mestne občine. Kršitve so pogosto na meji zakonsko sprejemljivega ravnanja in še posebno v nasprotju z dobro načrtovalsko prakso.

V zadnjem desetletju se je zaradi velikih pritiskov investitorjev uveljavilo skrajno arogantno obravnavanje urbanistične dokumentacije. Zaradi pomanjkanja izkušenj v lastniško artikuliranih razmerah je javni interes po kakovostnem in odgovornem urejanju prostora postal podrejen posameznim lastniškim interesom. Zelo poenostavljeno povedano, odpovedali so tisti, ki so odgovorni za uveljavljanje širših in splošnih interesov pred posameznimi in ozkimi. Posledica tega je, da mesto po delih in postopoma, vendar nepreklicno izgublja značaj javnega prostora.

Predpise in načela varovanja javnega interesa kršijo upravne enote, mestne službe, inšpekcijske službe, in tudi arhitekti, ki jih k odgovornosti do javnosti zavezuje etični kodeks. Naš namen je braniti javni interes in opozarjati na posege, ki ga ne upoštevajo ali celo krnijo.

V tem smislu smo zbrani v Urbanističnem svetu obravnavali tako trenutno najbolj kričeč primer gradnje na Grajskem griču kot nove stanovanjske in druge gradnje v mestu. V

razpravah smo se dotaknili različnih pojavov in skušali oblikovati mnenja, ki bi k premisleku navedla še druge, predvsem pa odgovorne v mestu.

Novogradnja na Grajskem griču, v območju zavarovane naravne in kulturne dediščine je pridobila vsa potrebna soglasja. Sprašujemo se, ali je v razmerah, ko se o črnih gradnjah v Sloveniji na najvišji inšpekcijski ravni razpravlja zelo svobodno, sploh možno pričakovati, da bi nosilci urejanja prostora in drugi odgovorni preprečili tovrstni poseg.

Najodmevnejši dogodek v opisani smeri je bila "afera Kolizej". Nakup starega objekta, pri katerem je bilo predvideno, da bo možno zaobiti Zakon o kulturni dediščini, je bil špekulacija, ki se, vsaj zaenkrat tako kaže, ni izšla. Primer je še posebej problematičen, ker sta bila člana žirije v arhitekturnem natečaju zasebnega investitorja, načelnik mestnega urbanizma in pristojni za kulturno dediščino. Osebi, ki sta natečaju navidez podelili legitimnost, sta zavestno sodelovali pri iskanju rešitev po projektni nalogi, ki je na lokaciji spomenika predvidevala izgradnjo izredno velikih etažnih površin. Kar je vsaj sporno, če ne neposredni konflikt interesov.

Podoben dogodek je primer projekta Šumi. V natečaju sprejeta rešitev se je na zahtevo investitorja programsko povsem spremenila. Urbanistični svet ni ugovarjal arhitektu in njegovi avtorski viziji, temveč je opozarjal na spremembe, ki jih je projekt doživel v razvoju od natečaja do trenutno aktualnih variant na škodo javnega interesa. Naše stališče je, da je javni natečaj namenjen izboru najboljšega projekta za izvedbo posega v prostor in da je strokovno izbrane rešitve treba spoštovati.

4

Urbanistični svet deluje s podpisanimi stališči o različnih urbanističnih problemih mesta. V pol leta delovanja je na svojih sejah posredoval nekaj usklajenih stališč ter obravnaval še več drugih problemov in primerov. Ob pregledu izdelanih stališč ugotavljamo, da so še vedno aktualna. To nas utrjuje v prepričanju, da sta argumentirana razprava in iskanje skupnega imenovalca najboljši način za izdelavo prepričljivih strokovnih usmeritev.

Urbanistični svet za Ljubljano s svojim delovanjem ponuja vzorec usklajevanja stališč o urbanističnem načrtovanju v Ljubljani in v drugih mestih.

Priloge - stališča:

1	Šumi 1 (s prilogo izjava Šumi 105/ maj 2005)	feb.06	
2	Enosmerni promet v centru Ljubljane	feb.06	
3	Nove lokacije univerzitetnih programov	feb.06	
4	Šumi (po odpovedani predstavitvi)	apr.06	
5	Začasne rabe območij in objektov	maj06	
6	Stadion prestolnice	jun.06	
7	Blok na grajskem griču		jun.06

Urbanistični svet za Ljubljano

Andrej Černigoj, Miha Dešman, Andrej Hrausky, Drago Kos, Gregor Košak, Janez Koželj, Ana Kučan, Ivo Lavrač, Aleksander Ostan, Andrej Prelovšek, Maja Simoneti, Gregor Tomc, Aleš Vodopivec